

แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ The Guidelines to Develop Academic Achievement of Students with Low Grades

เลิศสุขุม ป่งสุด | Lertsukum Pongsut

โรงเรียนบ้านทุ่งขุนน้อยหนองจานวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
Ban Thung Khun Noi Nong Chan Witthaya School, Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1

บทคัดย่อ

บทความต้องการนำเสนอสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ คือ 1) การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย 1.1 การจัดการความรู้เพื่อกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 1.2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน 1.3 การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากระบวนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.4 การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร 1.5 การประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเฝ้าระวังและติดตามแก้ไขปัญห 2) วิธีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการได้ 3 รูปแบบ คือรูปแบบที่ 1 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่คาดหวัง มีวิธีการดำเนินการ คือ การปรับเปลี่ยนท่าทีของครูในการจัดการเรียนรู้, การกำหนดเกณฑ์ที่คาดหวังและเกณฑ์การประเมินผล, การจัดกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสม และการกำหนดรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม รูปแบบที่ 2 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์เป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนพิเศษ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ รูปแบบที่ 3 การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร 1) การดูแลใกล้ชิดเพื่อปรับพฤติกรรมและให้โอกาสนักเรียน 2) การเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตร 3) สร้างกระบวนการให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ (Building collaborative process) 4) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อม (Managing the environment)

คำสำคัญ: แนวทาง, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, นักเรียน, ผลการเรียนต่ำ

ABSTRACT

The article would like to present the causes of low student achievement and ways to improve the academic achievement of low performing students. The approach includes: 1) management to enhance learning achievement; There are methods of implementation, consisting of 1.1 Knowledge management for policy formulation. 1.2 An analysis of the school's educational management conditions 1.3 Strategies for developing the process for

improving learning achievement 1.4 Friendly internal supervision 1.5 Coordinating with parents to monitor and Follow up on problem solving. 2) Methods for improving learning achievement can be implemented in 3 ways: 2.1) Raising students' learning achievement higher according to the expected criteria. There are methods of action: modifying teachers' attitudes in learning management, setting expected criteria and evaluation criteria, grouping appropriate learners. and formulation of learning development and activity arrangements, 2.2) raising the level of academic achievement to strive for excellence, consisting of special classroom-style learning management and learning activities to promote excellence, 2.3) Assistance for students who do not meet the course completion requirements is carried out by; Close supervision to adjust student behavior and provide opportunities, increasing achievement to meet course completion criteria, Building collaborative processes, and Managing the environment.

Keywords: guideline, academic achievement, students, low academic performance

บทนำ

การศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนาเด็กเยาวชนและประชาชนให้เป็นผู้มีคุณภาพที่จะสามารถพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจำเป็นที่การจัดการศึกษาของประเทศไทยจะต้องเร่งรัดพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งยังสามารถอนุรักษ์ความเป็นไทยได้ในประชาคมโลก โลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวางรวดเร็วและทั่วถึงกันทุกมุมโลก กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงเพิ่มพูนศักยภาพของบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ค่านิยม โดยการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความสามารถ มีคุณภาพในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาประเทศชาติได้อย่างเต็มศักยภาพ มี“การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ดังนั้น แนวทางและทิศทางการศึกษาของชาติจึงเป็นการเพื่อก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน มีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจสังคม และเจริญก้าวหน้าของวิทยาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้นจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้เป็นปัจจัยให้คนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตส่งเสริมให้พัฒนาองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีให้มีประสานวิทยาการสากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 46 ที่กำหนดไว้ (พระ ประยุทธ์วงศ์ 2540: 13)

คุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ประเทศต่างๆทั่วโลกให้ความสนใจกันอย่างกว้างขวาง เพราะถือว่าเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่มุมมองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสามารถตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งมีทั้งผู้รับบริการการศึกษาซึ่งได้แก่ นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน นั้นอาจแตกต่างกันไปตามบริบท ความเชื่อหรือกระบวนทัศน์ในการพัฒนาในแต่ละยุคสมัยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และจะต้องสร้างความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยทั่วไป ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยความรับผิดชอบ ทั้งในระดับประเทศ และระดับสถานศึกษา โดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ หลักสูตร สื่อการสอนและเทคโนโลยี การประเมินผลผู้เรียน การพัฒนาครู การประเมินคุณภาพสถานศึกษา และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกับทักษะ 3 ทักษะ สำหรับศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ต้องอาศัย แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา การเรียนรู้ และการสอนเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (รัตนา ดวงแก้ว 2554 : 2)

การเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็นซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เป็นแนวคิดพื้นฐานของการปฏิรูปการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นหนึ่งในลักษณะชีวิตที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จคนที่ไม่มีการเรียนรู้จะกลายเป็นคนล้าหลังในทันทีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีจุดมุ่งหมายหลักคือการทำให้คนมีเครื่องมืออันเป็นทักษะเพื่อการศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อการดำรงชีวิตในโลกอย่างมีความสุขควบคู่คุณธรรมมีค่านิยมที่ดีสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้และเพื่อเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้การจัดการศึกษาของไทยก็กำลังมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตดังที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้ได้ทุกสถานที่ทุกเวลาผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพโดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ ถือเป็นการสนับสนุนวิถีชีวิตเพื่อการเรียนรู้สำหรับสังคมไทย (กุลิดา ทศนพิทักษ์ 2554: 2-3)

ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กถ้าปล่อยทิ้งไว้โดยไม่เร่งรัดแก้ไขอย่างจริงจังจะทำให้เด็กที่ต้องอยู่ในระบบนี้กลายเป็นเด็กด้อยโอกาสที่ได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพและต้องออกจากระบบการศึกษาในที่สุด อนาคตของเด็กกลุ่มนี้จะกลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือที่อยู่ในกลุ่มคนยากจนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูที่ต้องสอนอยู่ในโรงเรียนเหล่านี้ก็จะกลายเป็นครูที่ขาดขวัญกำลังใจ ท้อแท้และสิ้นหวังที่ตนเองถูกทอดทิ้งให้ต้องทำงานอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนและไร้อนาคต การแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กต้องคำนึงถึงความยั่งยืนและประโยชน์ของนักเรียนและของครูทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคุ้มค่าในการลงทุนพัฒนากำลังคนของชาติในระยะยาว (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2557) จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและผลักดันให้เกิดขึ้นได้

คือ วิธีการสอนของครู ซึ่งควรออกแบบกระตุ้นผู้เรียนให้รักการเรียนรู้และมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยเหตุนี้ครูจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนและ 2) เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ โดยการวัดและประเมินผลทางการศึกษามีประโยชน์หลายประการโดยเฉพาะทางด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน ด้านการทดสอบและการตัดเกรดด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษาและ หากพิจารณาถึงนโยบายระดับประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาได้ให้ความสำคัญและระบุดังการวัดและประเมินผู้เรียนแบ่งออกเป็นระดับต่างๆตั้งแต่ระดับชาติ จนถึงระดับชั้นเรียนและทำการประเมินในองค์ประกอบที่แตกต่างกันและเป็นข้อกำหนดและข้อบังคับที่ สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 2)

การที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยของเรานั้นขึ้นอยู่กับ ปัจจัยหลายประการด้วยกันซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือร่วมใจกันระหว่างหลายๆฝ่ายทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนถึงผู้ปกครอง/นักเรียนและชุมชน โดยมีรัฐบาล เป็นผู้สนับสนุนแนวคิดของการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้จะต้องมีการประเมินสภาพหรือสภาวะความต้องการของสถานศึกษาอยู่เป็นประจำและสม่ำเสมอ เพื่อให้ข้อมูลความต้องการเหล่านั้นเป็นปัจจุบันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกข่าวสารและสามารถจะ พัฒนาจนถึงขั้นยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยเราให้ทันยุคทันสมัยอยู่เสมอเพื่อสร้างความมั่น ในที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูล หลักฐานที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายว่าผู้เรียน ทุกคนจะได้รับการบริการด้านการศึกษามีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (ดารารัตน์ จันทร์ฉาย 2557: 5)

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยกำหนดเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพิ่มผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ทุกระดับชั้นโดยวัดผลจากการผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ ขจัด ความไม่รู้หนังสือให้สิ้นไปจากสังคมไทย จัดให้มีครูดีเพียงพอในทุกห้องเรียน เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขจึงเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า ประเด็นของ “คุณภาพ การศึกษา” เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่ง ซึ่งสังคมไทยและกระทรวงศึกษาธิการกำลังให้ ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ และพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง สถานศึกษา จำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่าสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง สามารถ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ไว้ ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญในการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมากโดยได้กำหนดจุดเน้นด้านผู้เรียนว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลัก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558ก, หน้า 40) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และส่งเสริมความก้าวหน้าของครู ให้มีวิทยฐานะที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพและวิทยฐานะของผู้บริหารและครูด้วย ประกอบกับคณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้ และค่าเป้าหมาย สำหรับการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ในเป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 1 คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพ ได้มาตรฐานระดับสากล ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมายสำคัญข้อหนึ่ง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50ซึ่งสอดคล้องการประเมินภายนอกของสม. ที่จะให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพนักเรียนถึง 75% โดยใช้ผลย้อนหลังด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในช่วง 3 ปี โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ ในมาตรฐานที่ 5 ระบุว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กถ้าปล่อยทิ้งไว้โดยไม่เร่งรัดแก้ไขอย่างจริงจังจะทำให้เด็กที่ต้องอยู่ในระบบนี้กลายเป็นเด็กด้อยโอกาสที่ได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ และต้องออกจากระบบการศึกษาในที่สุด อนาคตของเด็กกลุ่มนี้จะกลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือที่อยู่ในกลุ่มคนยากจนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูที่ต้องสอนอยู่ในโรงเรียนเหล่านี้ก็จะกลายเป็นครูที่ขาดขวัญกำลังใจ ท้อแท้และสิ้นหวังที่ตนเองถูกทอดทิ้งให้ต้องทำงานอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนและไร้อนาคต การแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กต้องคำนึงถึงความยั่งยืนและประโยชน์ของนักเรียนและของครูทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคุ้มค่าในการลงทุนพัฒนากำลังคนของชาติในระยะยาว (สมบัติ อารังธัญวงศ์ 2557: 21)

สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ

สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดสาเหตุดังกล่าวขึ้นดังนี้ 1). ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนประสานความร่วมมือ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถนำไปสู่การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความเป็นผู้นำส่งเสริมและสนับสนุน ผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานให้เต็มตามความสามารถ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งการวิจัยของ (ลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ Lunenberg & Ornstein 2004) กล่าวว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงกล่าวคือ เป็น ผู้ที่มีพฤติกรรมกรอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาทรัพยากรให้เอื้อต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนและมีการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่อย่างสม่ำเสมอจะส่งผลทำให้โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้ 2). ปัจจัยด้านผู้เรียนนักเรียนคือผลลัพธ์ของโรงเรียนที่เกิดจากการบริหารจัดการจากผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของครูนอกจากนี้นักเรียนจะมีคุณภาพยังขึ้นอยู่กับความกล้าแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ มีความต้องการอิสระในการทำงานและการแสดงออกมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศคุณลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พรพรรณ แก้วผ่าย 2556, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบ้านห้วยชันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านนักเรียน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3). ปัจจัยด้านครู ครูสอนให้นักเรียนให้ได้รับความสนุกสนาน ไม่รู้สึกเบื่อ มีความกระตือรือร้นในการเรียนครูประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้นครุคิดค้นและนำนวัตกรรมเทคนิค หรือวิธีการที่มีคุณภาพผ่านกระบวนการวิจัยที่น่าเชื่อถือได้มาแล้ว มาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน ตลอดถึงเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการสร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุกด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับแนวคิดของ (เกล้า จักทอน 2553: 11) กล่าวว่า ปัจจัยด้านครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน กลวิธีการสอนต่าง ๆ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการด้านการใช้สื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาในการเรียนตลอดถึงมีความสามารถด้านวัดและประเมินที่หลากหลายแล้วนำไปปรับปรุงพัฒนาทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น4).ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียน หรือเมื่อนักเรียนทำงานและประสบผลสำเร็จทุกคนในครอบครัวจะแสดงความยินดี ซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการให้การศึกษาช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนเพราะผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนได้โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง ให้ความรักความอบอุ่น สนับสนุนในด้านต่างๆ กระตุ้นเตือนให้รู้จักคิด และใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา จัดเวลา สถานที่อุปกรณ์การเรียน และช่วยตรวจการบ้านให้เสร็จเรียบร้อย มีวิธีการช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่เพื่อจะช่วยให้เด็กนักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนด้วยกลวิธีและแรงจูงใจต่าง ๆ อย่างจริงจัง ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเห็นได้ว่างานวิจัย (เกล้า จักทอน 2553: 16) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี จะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมจากทางบ้านที่

เหมาะสมโดยผู้ปกครองมีการแบ่งปันเวลาให้แก่นักเรียน หาวิธีการช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่เพื่อจะช่วยให้ นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน อาจส่งเสริมสนับสนุนการเรียนด้วยกลวิธีและแรงจูงใจต่าง ๆ อย่าง จริงจัง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้เช่นกันและสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนต่ำในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในฐานะให้ความรู้ ครูผู้สอนต้องเข้าใจเรื่องของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน และต้องมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ มีแนวการสอนที่ดี และมีศรัทธาต่อการประกอบอาชีพครู ย่อมจะสอนให้ผู้เรียน ได้รับความรู้ ประสบการณ์เป็นอย่างดี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอนต่างๆ จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ และ ประสบการณ์ของผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่น่าพอใจด้วย ดังที่ (ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล 2555: 83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการพบว่าปัจจัยคุณภาพการสอนของครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนปัจจัยด้านตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย เจตคติต่อวิชา วิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการทำการบ้านของนักเรียน 2. ปัจจัยด้านนักเรียน ในกระบวนการ จัดการเรียนการสอนครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มี อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน โดยผู้สอนต้องจัดเตรียมวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของ ผู้เรียนให้มากที่สุด โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยตรงคือ เชาวปัญญา ความถนัด ทักษะพื้นฐานของผู้เรียน ความ สนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะนิสัยของผู้เรียน เจตคติ การ ปรับตัว เป็นต้น สำหรับ (ชญาธิษฐ์ กาญจนวดี 2556 : 119) กล่าวว่าการศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรพหุระดับที่มี อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ตัวแปรระดับตัวนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ และการส่งเสริมการเรียนของ ผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และนอกจากนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ 2549 : 28-29) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักด้านนักเรียนส่งผลโดยตรงต่อปัจจัยหลักด้าน ผลสัมฤทธิ์ ทางเรียนของนักเรียนโดยเกี่ยวข้องกับปัจจัยย่อยทุก ๆ ด้าน คือ ด้านความประพฤติ กีฬาและ สุขภาพ ร่างกาย ความขยันหมั่นเพียรและความตั้งใจเรียน การหารายได้พิเศษ ความกตัญญูและคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของนักเรียน การค้นคว้าเพิ่มเติมและอุปกรณ์เสริมความรู้ (เช่น อินเทอร์เน็ต) ระดับ ความสามารถและผลการเรียน พื้นฐานการศึกษา ทศนคติและความคาดหวังของนักเรียน ส่วนปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยที่ เหลือ เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ความสำเร็จขององค์กร ทุกแห่งขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นสำคัญ ดังนั้นสถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องมี ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการบริหารจัดการ มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการมุ่งส่งเสริม สนับสนุนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และมีการให้คำปรึกษาแก่คณะครู มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ของสถานศึกษา ดังนั้น (พรพจน์ ศรีตัน 2551 : 205) กล่าวว่า ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน เพราะผู้นำ เปรียบเสมือนผู้ถือบังเหียนม้านำพาองค์กรเป็นสัญลักษณ์เป็นตัวอย่าง เป็นตัวแทน และเป็นจุดรวมพลังของบุคลากร ในหน่วยงานหรือองค์กร ความสามารถและคุณลักษณะของผู้นำมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพของหน่วยงาน หรือโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ภาวะผู้นำนั้นคือการใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ที่จะนำโรงเรียนไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

สรุปสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำมีปัจจัยที่ทำให้เกิดสาเหตุดังกล่าวขึ้น ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการ การจัดบรรยากาศโรงเรียนและการจัดนิเทศภายในของผู้บริหารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ดังนั้นผู้บริหารควรมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มุ่งส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความคาดหวังในตัวนักเรียนสูง มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและมีการให้คำปรึกษาแก่คณะครู ให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาวิชาชีพ คำนึงถึงคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งการกำหนดภารกิจของ สถานศึกษา การจัดการด้านการเรียนการสอนและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรมเพื่อจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ดังที่ (ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ 2549 : 117) ได้สรุปว่าผู้บริหารควรมีพฤติกรรมความเป็น ผู้นำทางวิชาการ เพื่อการเพิ่มความตระหนักในการปรับปรุงสถานศึกษาและมีความคาดหวังใน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง มีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงสถานศึกษาการให้แรงจูงใจและให้รางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานด้านวิชาการการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัยการตรวจสอบการปฏิบัติงานของครู และการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ 2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ซึ่งเห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครู คุณภาพการสอนของครู และประสบการณ์ในการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในสอนมากย่อมรู้ถึงแนวทางขั้นตอน และการแก้ปัญหาในการสอนเป็นอย่างดี รู้ถึงธรรมชาติของผู้เรียนในแง่มุมต่างๆ สามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้อย่างรวดเร็วและง่ายต่อการจดจำซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อ้างถึงใน (ปวีณรัตน์ มณีวรรณ 2548: 54) ที่กล่าวว่าการสอนของครูต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญที่อำนวยความสะดวกให้คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ความสามารถในการเสนอบทเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจ มีความรู้การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสมการให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับผู้เรียนการค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง การให้คั่นคว้าเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน เป็นต้น 3. ปัจจัยด้านนักเรียนโดยแสดงให้เห็นว่าความรู้พื้นฐานเดิมความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนมีส่วน

เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนก็คือ คุณลักษณะของผู้เรียน จะเห็นว่า (ยุทธภูมิ ตรีเถื่อน 2550 : 74-85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อวิชาเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน มโนภาพแห่งตน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

ดังนั้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาและผลักดันให้นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาก่อให้เกิดความสามัคคีและลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มความไว้วางใจ สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดีสร้างความเป็นประชาธิปไตยลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยโรงเรียนต้องกำหนดเป้าหมายว่าแต่ละปีจะทำอะไรให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กเพิ่มขึ้น และเป็นสัดส่วนเท่าใดตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน ตลอดจนการประเมินผลในชั้นเรียนทั้งก่อนและหลังเรียนและข้อสอบควรเน้นการคิดวิเคราะห์การนำไปใช้ในรูปแบบเดียวกับข้อสอบ O-NET

แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ทั้งนี้แนวทางของ (ภาพเลาห์ไพบูลย์ 2542: 329) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพฤติกรรม ที่แสดงออกถึงความสามารถในการทาส่งหนึ่งสิ่งใดที่ได้จากที่ไม่เคยกระทำได้ หรือกระทำได้น้อยก่อนที่มีการเรียนการสอนซึ่งเป็นพฤติกรรมที่วัดได้ และสำหรับ เยวดี วิบูลศรี 2551: 16 กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด ดังที่ (รศ. สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ 2560: ออนไลน์) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) การสร้างสรรค์ให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็งก็คือ การทำให้คนในองค์การรู้จักเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นทีมงานที่ดีจนสามารถยกระดับผลสำเร็จขององค์การให้สูงขึ้นทั้งนี้ในกระบวนการพัฒนาทีมงานให้เป็ทีมงานชั้นยอดจนสามารถร่วมสร้างและร่วมขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) ได้นั้น สมาชิกแต่ละคนของทีมงานจะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่ใช้ปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับผลงานให้สูงขึ้น และจากการมีโอกาสดำเนินงานร่วมกันเช่นนี้ทำให้สมาชิกของทีมงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันพร้อมไปกับการเรียนรู้วิถีทางงานของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดย Senge หลักการ (หรือวินัย) 5 เพื่อสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ (Learning school) ตามกรอบแนวคิดของ Senge ดังนี้ หลักการที่ 1 :ต้องพัฒนาความรอบรู้แห่งตน (Personal mastery) ของสมาชิกความรอบรู้แห่งตนหมายความว่าทุกคนที่อยู่ในโรงเรียนที่เป็นองค์การแห่ง

การเรียนรู้จะต้องเข้าใจว่าตนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการสร้างผลงานหรือความสำเร็จของโรงเรียนโดยรวมครูแต่ละคนจะต้องตระหนักว่าตนต้องปฏิบัติงานในฐานะเป็นสมาชิกของทีมงานที่จะต้องร่วมกันนำพาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนตลอดจนความสำเร็จของผู้ปกครองและของชุมชนให้สูงขึ้นความรอบรู้แห่งตนจึงหมายความว่าครูทุกคนจะต้องมีพันธะผูกพันต่อการประกอบวิชาชีพครูของตนเยี่ยงมืออาชีพ และต้องเป็นสมาชิกที่ดี เพื่อช่วยเหลือให้ทีมงานของตนมีผลงานระดับสูงยิ่งขึ้นเท่าที่จะทำได้ครูแต่ละคนจะต้องมีความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงานด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีของทีมงานและร่วมมือร่วมใจกันยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีที่สุดการสร้างความรู้แห่งตนของครูก็คือ การร่วมการเรียนรู้ไปกับนักเรียน ครูจึงมีบทบาทต้องเป็นผู้เรียนรู้ (Teachers as learners) ในขณะที่ปฏิบัติงานสอนอีกด้วย หลักการที่ 2 ต้องมีแบบแผนความคิดอ่าน (Mental model) แบบแผนความคิดอ่านหมายถึงความเชื่อที่ฝังลึกอยู่ภายในบุคคล (unconscious assumptions) ที่มีต่อสิ่งต่างๆ จึงเป็นปทัสถานที่มีลักษณะไม่เป็นคำพูด (unspoken norms) แต่มีอิทธิพลในการกำหนดว่าโรงเรียนของตนจะดำเนินการต่อภารกิจต่างๆ อย่างไร เช่น แบบแผนความคิดอ่านของคนที่เป็นนักการศึกษาจะต้องตอบตนเองให้ได้ว่าในฐานะที่เป็นมืออาชีพตนจะมีหลักคิดและวิธีการจัดกิจกรรมด้านการเรียนรู้ การสอน การบริหารพฤติกรรมบุคคลในโรงเรียนตลอดจนการใช้ภาวะผู้นำได้อย่างไร เป็นต้น เนื่องจากแบบแผนความคิดอ่านเหล่านี้มักไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาว่ามีความเหมาะสมเพียงไรมีอะไรบ้างที่โรงเรียนได้ทำหรือมีอะไรบ้างที่ควรทำแต่ยังไม่ได้ทำ ดังนั้นถ้าเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้แล้วประเด็นต่างๆ ที่เป็นแบบแผนความคิดอ่านดังกล่าวเหล่านี้จะถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาตรวจสอบร่วมกันของทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เช่น สิ่งที่โรงเรียนเชื่อและใช้เป็นแนวทางจัดการศึกษาอยู่นั้นสอดคล้องกับสิ่งที่เป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนซึ่งทุกฝ่ายร่วมกำหนดขึ้นหรือไม่หรือนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพหรือไม่และสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชนเพียงไรตลอดจนกฎเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติและวิธีการต่างๆ ที่โรงเรียนใช้ดำเนินการอยู่นั้นมีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับความเชื่อ วิถีชีวิต และวิสัยทัศน์ที่สังคมคาดหวังต่อโรงเรียนหรือไม่เพียงไร เป็นต้น หลักการที่ 3 : ต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) ของโรงเรียน วิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง ภาพในอนาคตของโรงเรียนที่ทุกคนร่วมกันวาดฝันและปรารถนาที่จะให้เกิดขึ้นจริงกับโรงเรียนของตนวิสัยทัศน์ร่วมจึงทรงพลังที่ช่วยยึดเหนี่ยวทุกคนให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและมีความรู้สึกร่วมในเป้าหมายที่จะต้องก้าวไปให้ถึงดังนั้นวิสัยทัศน์ร่วมจึงเป็นพลังขับเคลื่อนให้ภารกิจทุกอย่างของโรงเรียนมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันวิสัยทัศน์ร่วมมิได้เกิดขึ้นหรือเป็นของผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะวิสัยทัศน์ร่วมที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งเป้าหมายและแนวทางที่สามารถบรรลุได้จริงและไม่ควรเป็นเพียงแต่ข้อความสั้นๆ ที่กระชับชัดเจนดึงดูดใจเท่านั้นแต่ควรมีพลังในการกำกับพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติงานสอนได้ตรงกับความต้องการอย่างมีความหวังและมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจทั้งของส่วนตนและของทีมงานโดยเต็มความสามารถ โดยยึดหลักการทำเพื่อส่วนรวมร่วมกัน หลักการที่ 4 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบทีม (Team learning) การเรียนรู้แบบทีมเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับโรงเรียนแห่งการได้โดยการใช้วิธีเสวนา (Dialogue) และ

วิธีอภิปรายถูกปัญหา (Discussion) โดยทีมงานอาจประกอบด้วยผู้บริหารครูผู้สอนและผู้ปกครอง มาร่วมกันถูกปัญหาในประเด็นต่างๆที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ เช่น วิธีการจัดชั้นเรียน (Classroom structure) การจัดตารางสอนเทคนิควิธีสอนวิธีวัดผลประเมินผล วิธีจูงใจให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตลอดจนการบริหารจัดการโรงเรียนในด้านต่างๆ หลักการที่ 5 พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ (System thinking) การคิดอย่างเป็นระบบหมายถึง ความสามารถของสมาชิกในองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่สามารถมองเห็นองค์การในลักษณะของภาพรวม ซึ่งประกอบขึ้นจากองค์ประกอบย่อยต่างๆ (See the forest for the trees) กล่าวคือ ในโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ครูจะมีแนวโน้มที่เห็นว่า การปฏิบัติงานของแต่ละคนก็ดีหรือ กิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นก็ดี ล้วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อการดำเนินการกิจโดยรวมทั้งหมดของโรงเรียน การคิดอย่างเป็นระบบของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ก็คือสมาชิกจะมีทักษะในการพิจารณาเห็นความสัมพันธ์ของ ส่วนย่อยที่มีต่อคร่อมของโรงเรียน และให้การยอมรับว่าถ้าการดำเนินงาน ณ จุดใดจุดหนึ่งเกิดปัญหาขึ้น ก็จะมีผลกระทบต่อการทำงานของจุดอื่นด้วยตัวอย่างเช่นถ้าการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นเรียนหนึ่งเกิดปัญหาย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนตามมาหรือถ้าการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทักษะคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษเกิดปัญหา ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ E – learning ของนักเรียน เป็นต้น กล่าวโดยสรุป การคิดอย่างเป็นระบบเป็นวิธีการคิดของบุคคล ในการมองสิ่งต่างๆ ในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนรวม (Part – whole relationship) ทำให้แต่ละคนมองภาพรวมของโรงเรียนขณะปฏิบัติงานได้ชัดเจน ทั้งนี้ (Thomas Sergiovanni 1994: ออนไลน์) ได้กล่าวถึง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดย แบ่งตามด้าน ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาองค์กร (Developing the organization) มีกระบวนการที่เป็น เครือข่ายเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ดังนั้น ผู้นำสถานศึกษาต้องสามารถทำให้โรงเรียนได้ทำหน้าที่เป็นชุมชนแห่งวิชาชีพด้านการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติภารกิจทางวิชาชีพของสมาชิกที่เกี่ยวข้องทั้งครูผู้สอนและนักเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ผู้นำสถานศึกษาจึงมีบทบาทในประเด็นต่อไปนี้ 1) เสริมสร้างความแข็งแกร่งด้าน วัฒนธรรมของโรงเรียน (Strengthening school culture) โดยผู้นำสามารถพัฒนาวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ ผังรำลึกด้วยค่านิยม ปทัสถาน ความเชื่อ และทัศนคติร่วมกันของสมาชิกทุกคนในองค์กรที่นำไปสู่ความเอื้อ ออาทร (Caring) และความไว้วางใจ (Trust) ต่อกัน เพราะวัฒนธรรมของโรงเรียนจะเป็นตัวกำหนดแนวทาง และบริบทต่างๆ ของการทำงานร่วมกันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกันของโรงเรียน 2) ทำการปรับปรุงแก้ไข โครงสร้างองค์การของโรงเรียน (Modifying organization structure) ผู้นำสถานศึกษามีหน้าที่ ต้อง ตรวจสอบดูแลและปรับปรุงโครงสร้างองค์การ เพื่อให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวและสอดคล้องกับคุณลักษณะ ของการเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ การจัดโครงสร้างงานและการมอบหมายงาน ที่เน้นรูปแบบ ทีมงานมากขึ้น การจัดตารางเวลาของครูที่คิดให้เป็นภาระงานที่ประกอบด้วย ชั่วโมงสอน ชั่วโมงครูพบปะเพื่อ ปรึกษาหารือเพื่อนร่วมงาน การวางแผนการสอน การประเมินผลการเรียน การแก้ปัญหาและการพัฒนา นักเรียนเฉพาะราย เป็นต้น ครูควรมีภาระงานรับผิดชอบต่อวันต่อสัปดาห์ที่ไม่หนักจนเกินไป ผู้นำต้อง

ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินให้ความดีความชอบที่ยึดผลการทำงานแบบทีม และต้องเป็นไปเพื่อการสร้างคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น การปรับปรุงห้องเรียนให้เหมาะกับวิธีการสร้างคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น การปรับปรุงห้องเรียนให้เหมาะสมกับวิธีสอนของครู และวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอ ต้องพยายามหาทางลดงานเชิงธุรการของครูให้น้อยลง ต้องปรับปรุงกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ ที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ เป็นต้น โครงสร้างองค์การของโรงเรียนจึงเป็นกรอบหลักของการปฏิบัติงาน โดยโครงสร้างอาจช่วยส่งเสริมหรืออาจกลายเป็นอุปสรรคต่อการทำหน้าที่ของครูให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ก็ได้ ผู้นำที่ชาญฉลาดจึงพยายามปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างให้มีลักษณะและเงื่อนไขเชิงบวกต่อการสอนและการเรียนรู้ของครูและนักเรียน 3) สร้างกระบวนการให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ (Building collaborative process) ผู้นำสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้การปฏิบัติการกิจของโรงเรียนเป็นไปในลักษณะที่ให้โอกาสแก่ครูอาจารย์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อตัวครู หรือต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพของครู ด้วยวิธีการมีส่วนร่วมเช่นนี้ ผู้นำสามารถที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายทั้งส่วนบุคคลและโรงเรียนโดยรวมได้อย่างราบรื่น 4) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อม (Managing the environment) ผู้นำสถานศึกษาจำเป็นต้องทำงานร่วมกับตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่เป็นสภาพแวดล้อมของโรงเรียนซึ่งได้แก่ ผู้ปกครอง สมาชิกของชุมชน นักการเมือง ภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐราชการทั้งหลาย ที่แวดล้อมโรงเรียน เพื่อให้คนเหล่านี้เข้าใจ และมีภาพลักษณ์ที่เป็นบวกต่อวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียน และให้การสนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้จากชุมชนต่อโรงเรียน การสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันกับหน่วยงานและบุคคลดังกล่าวจึงเป็นบทบาทสำคัญสำหรับผู้นา แต่ต้องคำนึงถึงการวางตำแหน่งแห่งที่ (Positioning) ของโรงเรียนในท่ามกลางสภาพแวดล้อมดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป และต้องเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ (พรจันท์ พรศักดิ์กุล 2550: 163 – 175) ได้กล่าวถึงเรื่องรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณโดยการวิเคราะห์เอกสารและฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 2) การศึกษากระบวนการงบประมาณ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณของสถานศึกษาที่ดำเนินการในปัจจุบัน โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานงบประมาณ วิเคราะห์เอกสารงบประมาณของโรงเรียนและสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 3) การจัดทำร่างรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบโดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) การปรับปรุงรูปแบบและนำเสนอรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณการใช้โรงเรียนเป็นพื้นฐาน ดังนั้น (วิสุทธิ วิจิตรพัชรารักษ์ 2547: 73-84) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542” โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรอบความคิดในการวิจัยโดยศึกษาเอกสารและแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา และสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ และ 5) การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (บุญส่ง หาญพานิช 2546: 112 – 118) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวความคิดเกี่ยวกับธรรมชาติความรู้ องค์ความรู้ และการบริหารจัดการศึกษาของไทย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ โครงสร้างพื้นฐานของการบริหารจัดการความรู้ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์อธิการบดี และการสอบถามผู้บริหารระดับผู้อำนวยการขึ้นไป 2) การจัดทำร่างรูปแบบ การบริหารการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยนำผลสรุปจากการวิเคราะห์สาระจาก การสัมภาษณ์อธิการบดีและจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม นำมาสรุปเป็นข้อค้นพบเพื่อใช้เป็นฐานใน การสร้างร่างรูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย และ 3) การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หลังจากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารจัดการความรู้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้แนวคิดของ (ชนกนารถ ชื่นเชย 2550: 179-180) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 4) โครงสร้างระบบบริหารของการศึกษาต่อเนื่อง 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของการศึกษาต่อเนื่อง 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษาต่อเนื่อง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน สำหรับ (กฤษณผล จันทร์พรหม 2548: 88) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษารูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริงที่เหมาะสมสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริง โดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา บทความวิจัย ฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ตออนไลน์ทั้งในและต่างประเทศ และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเสมือนจริง 2) การสังเคราะห์รูปแบบองค์ประกอบโครงสร้างของรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริง โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริง 3) การพัฒนารูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริง โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟายเพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 10 คน จำนวน 3 รอบ และ 4) การทดสอบความเหมาะสมของรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือน

จริง สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 3 มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ หลังจากนั้น จึงกำหนดรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริงที่เหมาะสมสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จะเห็นได้ว่าแนวคิดของ (อัมพร พงษ์กังสนันท์ 2550: 108-122) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques) และ 2) การประเมินรูปแบบ ประกอบด้วยการประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

สรุปว่าแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสม การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็นประเด็นหลักเพื่ออธิบายวิธีปฏิบัติ ดังนี้ 1). การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ 1.1 การจัดการความรู้เพื่อกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 1.2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน 1.3 การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากระบวนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.4 การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร 1.5 การประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเฝ้าระวังและติดตามแก้ไขปัญหา 2). วิธีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการได้ 3 รูปแบบ คือรูปแบบที่ 1 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่คาดหวัง มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ 1.1 การปรับเปลี่ยนท่าทีของครูในการจัดการเรียนรู้ 1.2 การกำหนดเกณฑ์ที่คาดหวังและเกณฑ์การประเมินผล 1.3 การจัดกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสม 1.4 การกำหนดรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม รูปแบบที่ 2 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อยกระดับความเป็นเลิศ 1) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนพิเศษ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ รูปแบบที่ 3 การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร 1) การดูแลใกล้ชิดเพื่อปรับพฤติกรรมและให้โอกาสนักเรียน 2) การเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังที่ (Thomas Sergiovanni 1994: ออนไลน์) ได้กล่าวถึง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยแบ่งตามด้าน ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาองค์การ (Developing the organization) มีกระบวนการที่เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ดังนั้น ผู้นำสถานศึกษาต้องสามารถทำให้โรงเรียนได้ทำหน้าที่เป็นชุมชนแห่งวิชาชีพด้านการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติภารกิจทางวิชาชีพของสมาชิกที่เกี่ยวข้องทั้งครูผู้สอนและนักเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ 3) สร้างกระบวนการให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ (Building collaborative process) ผู้นำสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้การปฏิบัติภารกิจของโรงเรียนเป็นไปในลักษณะที่ให้โอกาสแก่ครูอาจารย์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อตัวครู หรือต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพของ

ครูด้วยวิธีการมีส่วนร่วมเช่นนี้ ผู้นำสามารถที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายทั้งส่วนบุคคลและโรงเรียนโดยรวมได้อย่างราบรื่น 4) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อม (Managing the environment) ผู้นำสถานศึกษาจำเป็นต้องทำงานร่วมกับตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่เป็นสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครอง สมาชิกของชุมชน นักการเมือง ภาครัฐกิจเอกชน ตลอดจนหน่วยงานภาคราชการทั้งหลายที่แวดล้อมโรงเรียน เพื่อให้คนเหล่านี้เข้าใจ และมีภาพลักษณ์ที่เป็นบวกต่อวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียน และให้การสนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้จากชุมชนต่อโรงเรียน การสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันกับหน่วยงานและบุคคลดังกล่าวจึงเป็นบทบาทสำคัญสำหรับผู้นำ แต่ต้องคำนึงถึงการวางตำแหน่งแห่งที่ (Positioning) ของโรงเรียนในท่ามกลางสภาพแวดล้อมดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป และต้องเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษณผล จันทร์พรหม. (2548). *การศึกษารูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริงที่เหมาะสมสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อட்சาเนา).
- กุลิตา ทศนพิทักษ์. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอนกับความรู้เกี่ยวกับการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในกลุ่มกรุงเทพมหานคร*. สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกล้า จักทอน. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ชญาณิชฐ์ กาญจนดี. (2556). *การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา การวัดผลและวิจัยทางการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). *รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อட்சาเนา).
- ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. การศึกษาและพัฒนาสังคม, 8, 85-86.

- ดรรรัตน์ จันทร์กาย. (2557). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย* (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://www.academia.edu/6622612>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ทิตินา แคมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2549). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- พรจันท์ พรศักดิ์กุล. (2550). *รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัครา).
- พรพจน์ ศรีตัน. (2551). *การศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ เขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และ 2*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรพรรณ ฝ่ายแก้ว. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลลภ สีสาวพัฒนานนท์กุล. (2546). *ทักษะกระบวนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พีระ ประยุกต์วงศ์. *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. (2541). พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธภูมิ ดรเถื่อน. (2550). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2554). *ประเด็นสาระหลักที่ 4 การเปลี่ยนแปลงในองค์การทางการศึกษา. ใน แนวการศึกษาชุดวิชาการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์. (2547). *การพัฒนาแบบแผนการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิมล ว่องวาณิช. (2549). บทที่ 3 แบบตรวจสอบรายการประเมิน : วิธีวิทยาและเครื่องมือประเมิน, ใน
สุวิมล ว่องวาณิช (บก.). *การประเมินอภิมาน : วิธีวิทยาและการประยุกต์ใช้*. (หน้า 49-76).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2557). ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ต้องเร่งรัดแก้ไข (n.d.). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
www.facebook.com/Prof.Sombat.Thamrongthanyawong/posts/787389251302068.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการบริหารและการนำคณะของคณบดี คณะ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. ใน
รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อัมพร พงษ์กังสนานนท์. (2550). *การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ
ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัด
สำเนา).
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). โมเดลคืออะไร. *วารสารวิชาการ*. มีนาคม, 22-25.
- Thompson, S. C., Gregg, L., & Niska, J. M. (2004). *Professional learning communities,
leadership, and student learning*. Research in Middle Level Education Online, 28
(1), 1 - 15.
- Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. (2004). *Educational administration*. Belmont:
Wadsworth.

